

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 352/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. J., S., zastúpeného advokátkou JUDr. L. B., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 7 C 998/1999 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. septembra 2008 doručená sťažnosť Ing. J. J., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. L. B., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom na Okresnom súde Košice – okolie (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7 C 998/1999.

Zo sťažnosti a z príloh vyplýva, že sťažovateľ je odporcom v označenom konaní vedenom na okresnom súde proti navrhovateľke M. T. o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Sťažovateľ tvrdenie o porušení svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov opiera o tieto nasledujúce skutočnosti:

„Návrh na začatie konania bol navrhovateľkou podaný príslušnému súdu dňa 30. 7. 1999.

Dňa 10. 2. 2000 sa uskutočnilo prvé pojednávanie vo veci, ktoré bolo po vypočutí účastníkov konania odročené na deň 27. 4. 2000, pričom bola účastníkom uložená povinnosť predložiť všetky doklady o nadobudnutí hnutel'ných vecí a označiť dôkazy, ktoré má súd vykonať.

Dňa 27. 4. 2000 sa uskutočnil výsluch účastníkov a pojednávanie bolo odročené na deň 19. 6. 2000 za účelom pokračovania vo výsluchu účastníkov konania.

Dňa 19. 6. 2000 bolo pojednávanie odročené pre neprítomnosť odporcu a z dôvodu choroby sudkyne na deň 11. 9. 2000.

Dňa 11. 9. 2000 sa pokračovalo v pojednávaní výsluchom účastníkov konania pričom pojednávanie bolo odročené na deň 11. 12. 2000 s tým, že účastníkom bola opäť uložená povinnosť v lehote 20 dní písomne špecifikovať ďalší majetok patriaci do bezpodielového vlastníctva manželov a označiť dôkazy.

Dňa 11. 12. 2000 sa uskutočnil výsluch účastníkov konania k jednotlivým sporným veciam, pričom pojednávanie bolo odročené na deň 12. 2. 2001 za účelom pokračovania vo výsluchu účastníkov k ďalším položkám ich doplňujúcich podaní.

Dňa 12. 2. 2001 sa pokračovalo vo výsluchu účastníkov konania, pričom pojednávanie bolo odročené na deň 9. 4. 2001 za účelom ďalšieho výsluchu účastníkov.

Dňa 9. 4. 2001 boli vypočutí účastníci konania pričom bolo pojednávanie odročené na deň 7. 6. 2001 za účelom predloženia dôkazu týkajúceho sa vkladných knižiek.

Dňa 7. 6. 2001 po výsluchu účastníkov konania bolo pojednávanie odročené na deň 24. 9. 2001 za účelom predvolania svedkov navrhnutých odporcom.

Dňa 24. 9. 2001 sa uskutočnil výsluch svedkov a pojednávanie bolo odročené na deň 3. 12. 2001 za účelom výsluchu dvoch svedkov.

Dňa 3. 12. 2001 sa uskutočnil výsluch svedkyne J. a pojednávanie bolo odročené na deň 14. 2. 2002, opäť za účelom výsluchu svedkov.

Dňa 14. 2. 2002 sa pojednávanie preročilo na deň 7. 3. 2002, kedy súd vypočul jedného z predvolaných svedkov a pojednávanie bolo odročené na deň 6. 5. 2002 z dôvodov, že predvolaná svedkyňa bola v nemocničnom ošetrovaní.

Dňa 6. 5. 2002 súd vypočul svedkyňu M. a pojednávanie odročil na deň 27. 6. 2002 za účelom výsluchu svedkyne T., ktorá nebola vypočutá z časových dôvodov.

Dňa 8. 7. 2002 súd vypočul aj svedkyňu T. a pojednávanie sa odročilo na neurčito.

V tomto štádiu konania súd na 13-tich pojednávaniach opakovane uskutočňoval výsluch účastníkov konania a svedkov...

Vo veci bol určený ďalší termín pojednávania až na deň 4. 5. 2004, t. j. po 1 (jednom) roku a 10 (desiatich) mesiacoch, kedy bolo súdne pojednávanie odročené na neurčito.

Dňa 19. 10. 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na deň 7. 12. 2004 s tým, že vo veci súd priberie súdneho znalca. Pojednávanie bolo preročené na deň 20. 1. 2005.

Dňa 20. 1. 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na deň 9. 3. 2005 z dôvodov, že účastníci konania mali výhrady k znaleckému posudku, v dôsledku čoho žiadali o výsluch znalca.

Dňa 9. 3. 2005 sa uskutočnil výsluch znalca a pojednávanie bolo odročené na deň 8. 4. 2005.

Dňa 8. 4. 2005 bolo pojednávanie odročené na deň 29. 4. 2005 z dôvodov, že navrhovateľka a jej práva zástupkyňa sa nedostavili na pojednávanie.

Dňa 29. 4. 2005 bolo pojednávanie odročené na deň 1. 7. 2005 z dôvodov, že sa na pojednávanie účastníci konania nedostavili.

Dňa 1. 7. 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd vo veci vyhlásil rozsudok.

Ako z vyššie uvedeného chronologického postupu súdu vyplýva, vo veci sa vôbec nekonalo v období od 8. 7. 2002 až do 4. 5. 2004, t. j. jeden rok a desať mesiacov a ďalšie

procesné postupy súdu až do vyhlásenia rozsudku súdu 1. stupňa je možné považovať za zdĺhavé a neefektívne.

Meritorne prvostupňový súd prvýkrát rozhodol po 20 pojednávaniach, až na pojednávaní 1. 7. 2005, kedy bol súdom vyhlásený rozsudok, t. j. po 6 rokoch od podania návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Dňa 6. 10. 2005 bolo vo veci navrhovateľkou podané odvolanie a na základe toho bola 17. 10. 2005 predkladacou správou vec postúpená na ďalšie konanie krajskému súdu. Termín odvolacieho pojednávania bol určený na 12. 6. 2006 a následne na 4. 10. 2006, kedy bol uznesením súdu zrušený rozsudok zo dňa 1. 7. 2005 a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pričom uznesenie Krajského súdu bolo doručené prvostupňovému súdu 22. 11. 2006.

V priebehu ďalšieho konania boli vo veci určené pojednávania na dňa 7. 2. 2007, 14. 9. 2007, 19. 3. 2008 a 2. 4. 2008, kedy bol súdom vyhlásený rozsudok vo veci.

Napriek skutočnosti, že v predmetnej veci bol dňa 2. 4. 2008 vyhlásený rozsudok, proti ktorému som dňa 20. 5. 2008 podal odvolanie, do dnešného dňa nemám vedomosť o tom, že by bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie.

Odo dňa podania pôvodného návrhu na začatie konania uplynula neprimerane dlhá doba - 9 rokov, za ktorú nebolo konanie vo veci právoplatne ukončené. Súd v priebehu konania realizoval nespočetné množstvo procesných úkonov, ktoré však považujem za maximálne neefektívne, bez snahy a úsilia o ukončenie veci.

Listom zo dňa 18. 7. 2008 som sa sťažoval na prieťahy v konaní u predsedu okresného súdu. Na moju sťažnosť reagoval listom zo dňa 8. 8. 2008 tak, že sa nevie zodpovedne vyjadriť k mojej sťažnosti, nakoľko sa spis nachádza na Krajskom súde v Košiciach.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Košice – okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 998/1999 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice – okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 998/1999 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 500.000,- Sk (slovom päťstotisíc korún), ktoré je Okresný súd Košice – okolie povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice – okolie je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátke JUDr. L. B., so sídlom K., vo výške 10.098,- Sk (slovom desaťtisícdeväťdesiatosem slovenských korún) na účet právnej zástupkyne... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Z ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98).

V sťažnosti je výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv [(čl. 2 ods. 2 ústavy), napr. m. m. III. ÚS 2/05, II. ÚS 19/05)], keď navyše ústavný súd nemá dôvod spochybňovať znenie petitu sťažnosti vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa. Konanie pred ústavným súdom je ovládané princípom dispozitívnosti, ktorý vylučuje, aby ústavný súd zapájal do konania o sťažnosti iný všeobecný súd bez výslovného návrhu sťažovateľa.

Týmito pravidlami sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa. V danom prípade to znamenalo, že ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť iba z hľadiska možného porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom, t. j. v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom). Ústavný súd pri tomto predbežnom prerokovaní vychádzal zo svojej doterajšej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie právnej neistoty (III. ÚS 61/98). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte môže dochádzať a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte môže trvať (napr. mutatis mutandis II. ÚS 387/06, IV. ÚS 46/07).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „... v *predmetnej veci bol dňa 2. 4. 2008 vyhlásený rozsudok, proti ktorému som dňa 20. 5. 2008 podal odvolanie* (odvolanie podala aj navrhovateľka, ale tá ho 27. mája 2008 vzala späť, pozn.)“. Z uvedeného, ako aj z odpovede predsedu okresného súdu na sťažnosť vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (23. septembra 2008) bol už spis predložený na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Košiciach (30. júla 2008; ďalej len „krajský súd“). Sťažovateľ namietal prietahy v konaní vedenom okresným súdom, ktorý vo veci samej v čase podania sťažnosti ústavnému súdu v merite veci nekonal. Sťažovateľ navyše podal 18. júla 2008 sťažnosť na prietahy v označenom konaní predsedovi okresného súdu, ktorý mu na ňu odpovedal 8. augusta 2008, že spis už bol predložený krajskému súdu. Z uvedených dôvodov okresný súd už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh namietaného konania ani spôsobovať prietahy v ňom (m. m. IV. ÚS 219/03, II. ÚS 24/06, IV. ÚS 46/07). Sťažnosť sťažovateľa bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (o priznaní trov právneho zastúpenia, ako aj finančného zadosťučinenia) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2008